

STRONG HERITAGE | STRONG FUTURE
RHONDDA CYNON TAF
TREFADAETH GADARN | DYFODOL SICR

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL RHONDDA CYNON TAF

**YMGYNGHORIAD AR GYNNIG I GREU YSGOL
NEWYDD, POB OED 3 – 19 AR GAMPWS GARTH
OLWG, PENTRE'R EGLWYS**

Cynnwys

1. Cyflwyniad	3
Pwy fyddwn ni'n ymgynghori â nhw?	3
Beth fydd y broses ymgynghori yn ei chynnwys?	4
Beth mae'n rhaid i chi ei ystyried?	4
Sut gallwch fynegi eich barn?	5
2. Cefndir y cynnig	6
Beth yw'r sail ar gyfer y cynnig hwn?	6
Beth yw'r achos addysgol ar gyfer y cynnig?	7
Beth yw'r achos addysgol ar gyfer creu ysgolion 3-19 oed?	8
A fydd disgyblion cynradd ac uwchradd yn gorfod rhannu cyfleusterau ac adnoddau?	9
Beth fydd yr effaith ar yr ysgolion cynradd "partner" eraill yn y gymuned?	10
Beth yw effaith debygol y cynnig ar y disgyblion ysgol?	10
Beth yw effaith debygol y cynnig ar staff yr ysgolion?	11
Beth yw anfanteision y cynnig hwn?	11
Pa opsiynau amgen a ystyriwyd?	12
3. Asesiadau o'r Effaith ar y Gymuned, Cydraddoldeb a'r Gymraeg	14
4. Trefniadau Derbyn	14
5. Tir ac Adeiladau	15
6. Adeiladau ac ystafelloedd	15
7. Gwybodaeth am yr ysgolion	15
Rhagamcanion disgyblion	16
Cyflwr yr ysgolion presennol	16
Ansawdd a safonau	16
Deilliannau addysgol	17
Presenoldeb	19
Gwybodaeth ariannol	19
8. Beth yw'r broses statudol o gau ysgolion ac agor ysgol newydd?	19
<u>Atodiadau</u>	
1. Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg	21
Ffurflen Ymateb i'r Ymgynghoriad	22

1. Cyflwyniad

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn dymuno ceisio barn amrywiaeth eang o randdeiliaid ar gynnig i gau Ysgol Gynradd Gymraeg Garth Olwg ac Ysgol Gyfun Garth Olwg a rhoi ysgol Cyfrwng Gymraeg newydd pob oed, 3 – 19 yn eu lle ar y campws presennol, gan ddefnyddio'r adeiladau presennol.

Pwy fyddwn ni'n ymgynghori â nhw?

Rydym yn ceisio barn y rhanddeiliaid canlynol:

- Cyrff Llywodraethu, rhieni, gofalwyr a staff YGG Garth Olwg ac YG Garth Olwg.
- Cyrff Llywodraethu, rhieni, gofalwyr a staff YGG Castellau, YGG Evan James, YGG Pont Siôn Norton, Ysgol Gynradd Heolycelyn (dwy iaith), Ysgol Llanhari, Ysgol Gyfun Cwm Rhondda ac Ysgol Gyfun Rhydywaun
- Cyrff Llywodraethu eraill ysgolion cynradd ac uwchradd cyfagos
- Awdurdodau Esgobaethol yr Eglwys yng Nghymru a Chatholig
- Corff Llywodraethu Coleg y Cymoedd
- Corff Llywodraethu Prifysgol De Cymru
- Gweinidog Cymru dros Addysg a Sgiliau
- Aelodau Cynulliad pob etholaeth a rhanbarth sy'n gwasanaethu Rhondda Cynon Taf
- Aelodau Seneddol Rhondda, Pontypridd, Ogwr a Chwm Cynon
- Estyn
- Bwrdd Iechyd Lleol Cwm Taf
- Undebau llafur staff addysgu a staff cymorth
- Consortiwm Addysg Canolbarth y De
- Comisiynydd Heddlu a Throseddau De Cymru
- Partneriaeth y Blynnyddoedd Cynnar a Gofal Plant
- Cymdeithas Trafnidiaeth De-ddwyrain Cymru
- Y Partneriaethau Cymunedau yn Gyntaf Lleol
- Cyngor Cymuned Llanilltud Faerdref a Chyngor Cymuned Llantrisant
- Awdurdodau lleol cyfagos
- Mudiad Meithrin
- Menter Iaith
- Comisiynydd y Gymraeg
- Canolfan Dysgu Gydol Oes Garth Olwg

Beth fydd y broses ymgynghori yn ei chynnwys?

Bydd yr ymgynghoriad yn dechrau ar 2 Hydref 2017 ac yn cael ei gwblhau am 5pm ar 29 Rhagfyr 2017. Bydd yr adborth o'r ymgynghoriad yn cael ei goladu a'i grynhoi, a chaiff adroddiad ei gyflwyno i Gabinet y Cyngor ym mis Ionawr 2018. Caiff adroddiad ymgynghori ei baratoi a bydd ar gael i bawb ei weld ar wefan y Cyngor, gellir cael copïau ar gais o'r cyfeiriad a nodir ar dudalen 5 o'r ddogfen hon.

Bydd Cabinet y Cyngor yn ystyried yr adroddiad a bydd yn ystyried, yn seiliedig ar yr adborth, a ddylai fwrw ymlaen gyda'r cynnig, gwneud newidiadau i'r cynnig neu beidio â bwrw ymlaen gyda'r cynnig. Os bydd y Cabinet yn penderfynu peidio â bwrw ymlaen gyda'r cynnig, dyna fydd diwedd y cynnig hwn ar gyfer y dyfodol rhagweladwy.

Os bydd y Cabinet yn penderfynu bwrw ymlaen gyda'r cynnig bydd Hysbysiad Statudol yn cael ei gyhoeddi gan ddarparu cyfnod hysbysu 28 diwrnod ar gyfer gwrthwynebiadau. Mae Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 yn ei gwneud yn ofynnol bod unrhyw un sy'n dymuno gwrthwynebu cynnig trefniadaeth ysgolion yn cael y cyfle i wneud hynny. Er mwyn cael eu hystyried fel gwrthwynebiadau statudol, **rhaid** i wrthwynebiadau gael eu gwneud yn ysgrifenedig neu drwy e-bost, a'u hanfon i'r Cyngor o fewn 28 diwrnod i'r dyddiad y cyhoeddwyd y cynnig.

Os oes gwrthwynebiadau, bydd Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes y Cyngor yn cyhoeddi adroddiad gwrthwynebu sy'n rhoi crynodeb o'r gwrthwynebiadau a'i ymateb iddynt o fewn 28 diwrnod i ddiwedd y cyfnod gwrthwynebu. Bydd yr adroddiad hwn hefyd ar gael i bawb ei weld ar wefan y Cyngor, a gellir cael copïau ar gais o'r cyfeiriad a nodir ar dudalen 5 o'r ddogfen hon.

Os bydd Cabinet y Cyngor yn cymeradwyo'r cynnig, bydd y cynnig yn cael ei weithredu yn unol â'r dyddiad a roddir yn yr hysbysiad statudol neu unrhyw ddyddiad a gaiff ei addasu wedyn. Yn achos y cynnig hwn y dyddiadau gweithredu yw 31 Awst 2018 ar gyfer cau'r ysgolion ac 1 Medi 2018 ar gyfer agor yr ysgol newydd.

Beth mae'n rhaid i chi ei ystyried?

Mae gweddill y ddogfen ymgynghori yn nodi'r rhesymeg ar gyfer y cynnig arfaethedig i greu ysgol pob oed, 3 – 19 yng Ngarth Olwg. Hoffem i chi ystyried y wybodaeth a gynhwysir yn y ddogfen hon a chlywed eich barn o ran a ydych yn cefnogi'r cynigion ai peidio.

Er mwyn cyflawni hyn bydd rhaid i ni gau YGG Garth Olwg ac YG Garth Olwg ac agor ysgol Cyfrwng Cymraeg newydd 3-19 oed a fydd yn defnyddio eiddo a safle presennol yr ysgolion presennol, sydd wedi'u cyd-leoli ar Gampws Dysgu Gydol Oes Garth Olwg, Pentre'r Eglwys, Pontypridd.

Sut gallwch fynegi eich barn?

Caiff digwyddiadau ymgynghori eu cynnal, ac mae croeso i chi ddod i'r cyfarfod priodol.

Yr ysgol yr effeithir arni	Grŵp	Amser/Dyddiad	Lleoliad
YGG Garth Olwg	Cyfarfod Corff Llywodraethu a Staff	Dydd Mawrth 7 Tachwedd am 3.45pm	YGG Garth Olwg
YG Garth Olwg	Cyfarfod Corff Llywodraethu a Staff	Dydd Llun 6 Tachwedd am 3.45pm	YG Garth Olwg
YGG Garth Olwg	Cyngor yr Ysgol	Dydd Llun 6 Tachwedd am 1.45pm	YGG Garth Olwg
YG Garth Olwg	Cyngor yr Ysgol	Dydd Llun 6 Tachwedd am 2.25pm	YG Garth Olwg
Y ddwy ysgol ac aelodau o'r gymuned leol	Sesiwn galw heibio ac arddangosfa i rieni a'r cyhoedd	Dydd Llun 4 Rhagfyr am 3.30pm	YG Garth Olwg

Atodir holiaduron ymgynghori. Yn ogystal, bydd y rhain ar gael yn y sesiwn galw heibio a nodir uchod ac ar wefan y Cyngor yn <http://www.rctcbc.gov.uk/CY/GetInvolved/Consultations/Schoolconsultations.aspx>

Mae croeso i chi hefyd anfon eich barn ac unrhyw gwestiynau sydd gennych at:

Y Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes

Tîm Ysgolion yr 21^{ain} ganrif

Tŷ Trevithick

Abercynon CF45 4UQ Ffôn (01443) 744227 Ffacs (01443) 744201

E-bost schoolplanning@rctcbc.gov.uk

Dylai'r ohebiaeth gael ei derbyn [erbyn 5pm ddydd Gwener 29 Rhagfyr 2017 fan bellaf.](#)

Sylwer na fydd ymatebion i'r ymgynghoriad yn cael eu cyfrif fel gwrthwynebiadau i'r cynnig. Dim ond ar ôl cyhoeddi'r Hysbysiad Statudol y gellir anfon gwrthwynebiadau.

2. Cefndir y cynnig

Beth yw'r sail ar gyfer y cynnig hwn?

Dros y blynyddoedd diwethaf, mae Estyn wedi mireinio ei ddull o arolygu ysgolion ac awdurdodau lleol ac mae wedi codi'r safonau o ran yr hyn a ystyrir ganddo yn ddarpariaeth dda neu ragorol. At hynny, mae Estyn wedi cymryd safbwynt cadarn iawn ar awdurdodau lleol yng Nghymru â gwendidau mewn meysydd allweddol fel llywodraethu corfforaethol, safonau addysgol, lefelau presenoldeb, lleoedd gwag a diogelu.

Dyma oedd casgliad Estyn ym mis Mawrth 2012 ar ansawdd gwasanaethau addysg i blant a phobl ifanc yn Rhondda Cynon Taf:

- **Barn Gyffredinol – Digonol** (Mae'r cryfderau'n gorbwysu meysydd i'w gwella);
- **Gallu i Wella – Digonol.**

Yn ogystal gwnaeth Estyn yr argymhellion canlynol i'r Cyngor:

- A1 - codi safonau mewn ysgolion, yn enwedig yng nghyfnod allweddol 4;
- A2 - gwella cyfraddau presenoldeb ym mhob ysgol;
- A3 - gwella arfarniadau a dadansoddiadau data ar draws meysydd gwasanaeth a phartneriaethau i ysgogi gwelliannau mewn deilliannau ar gyfer dysgwyr;
- A4 - defnyddio'r pwerau llawn sydd ar gael i'r awdurdod i wella arweinyddiaeth a rheolaeth mewn ysgolion;
- A5 - lleihau nifer y lleoedd dros ben; ac
- A6 - gwella trylwyredd a lefel y craffu a'r her ar draws yr holl wasanaethau a phartneriaethau.

Dros y pum mlynedd diwethaf mae'r Cyngor wedi canolbwyntio ar y chwe argymhelliad hyn, ac yn enwedig argymhellion 1, 2 a 5, a fydd yn cael yr effaith fwyaf ar gyflawniad disgyblion yn ein hysgolion. O ganlyniad, mae ysgolion, wrth eu cymharu ag ysgolion tebyg ledled Cymru yn seiliedig ar brydau ysgol am ddim yn y trydydd a'r pedwerydd chwarter yn destun her, craffu a chymorth sylweddol. Lle nad oes fawr o dystiolaeth o gynnydd sylweddol, mae'r Cyngor yn ymyrryd gan ddefnyddio amrywiaeth o'i bwerau. Un o'r pwerau yw cau ysgolion sydd, dros gyfnod estynedig, yn parhau i danberfformio gan ddarparu addysg i blant nad yw'n ddigon da.

Gwnaeth Estyn hefyd amlygu bod gan y Cyngor y nifer uchaf o leoedd gwag yng Nghymru a bod yn rhaid cymryd camau gweithredu i fynd i'r afael â'r mater hwn. Dilynwyd hyn gan lythyr gan Weinidog Addysg a Sgiliau Llywodraeth Cymru ym mis Tachwedd 2012 a gyfarwyddodd y dylai'r Cyngor gymryd camau gweithredu mewn perthynas â lleoedd gwag neu y byddai Llywodraeth Cymru yn cymryd cyfrifoldeb am ddileu'r lleoedd gwag.

Mae'r Aelodau Etholedig wedi derbyn argymhellion Estyn a chynnal adolygiad o'n darpariaeth ysgol. Mae'r meini prawf rydym wedi eu defnyddio ar gyfer dewis ysgolion i'w hadolygu yn un neu ragor o'r canlynol:

- Lleoedd gwag sydd 25% yn uwch na'r capasiti a gyhoeddwyd;

- Adeiladau sydd y tu hwnt i atgyweirio economaidd/nad ydynt yn addas i'r diben;
- Yn ariannol anymarferol (fel arfer yn sgil gostyngiad sydyn yn nifer y disgyblion);
- Ysgolion yr ystyrir eu bod yn ysgolion 'bach', h.y. ysgolion â 90 o ddisgyblion neu lai;
- Ysgolion babanod ac iau ar wahân sy'n agos at ei gilydd;
- Ysgolion 'wedi'u paru', h.y. lle mae plant yn symud o un o'r ysgolion i'r llall;
- Dosbarthiadau oedran cymysg lle ceir mwy na dau grŵp oedran mewn un dosbarth;
- Ysgolion yr ystyrir eu bod mewn perygl, yn seiliedig ar eu data Cyfnod Allweddol academiaidd ac ansawdd yr arweinyddiaeth, o fodloni meini prawf Estyn fel ysgol y mae angen gwelliant sylweddol neu fesurau arbennig arni.

Wrth asesu'r ysgolion yn erbyn y meini prawf a nodwyd uchod - mae'r ddwy ysgol wedi'u lleoli ar yr un campws ac maent wedi'u 'paru' gyda disgyblion yn symud o un ysgol i'r llall (yn amodol ar ddewis rhieni). Hefyd, mae gan YG Garth Olwg fwy na 27% o leoedd gwag wrth gymharu'r nifer ar y gofrestr yn erbyn y capasiti a gyhoeddwyd, sy'n amlwg yn fwy na'r 25% y cyfeirir ato yn y meini prawf uchod. Ac mae angen capasiti ychwanegol ar YGG Garth Olwg i ateb y galw presennol a'r galw a ragwelir.

Mae'r cyfle'n bodoli i ail-gyflunio'r ysgolion cynradd ac uwchradd i greu ysgolion sy'n hyfyw yn addysgol ac yn ariannol ac sy'n gwasanaethu'r cymunedau lleol. Mae'r cynnig hwn yn ceisio cyflawni hyn.

Beth yw'r achos addysgol ar gyfer y cynnig?

Dylai newid trefniadaeth ysgolion gyfeirio at y manteision addysgol y bydd unrhyw newid yn ei gynnig, yn enwedig mewn perthynas â gwelliannau cyffredinol mewn safonau, ond hefyd o ran datblygiad cymdeithasol ac emosiynol plant, a fyddai fel arfer yn cael effaith fuddiol ar eu cyflawniad a'u deilliannau cyffredinol.

Ym marn y Cyngor, bydd creu ysgolion pob oed 3-19 yn:

- **Gwella deilliannau addysgol:**
 - Rhoi mwy o gyfle i staff addysgu a chymorth ddatblygu'n broffesiynol;
 - Galluogi mwy o gyfle i staff symud rhwng cyfnodau allweddol a datblygu arbenigedd ymhellach;
 - Darparu cwricwlwm mwy priodol a chyfleoedd allgyrsiol ehangach a fydd yn gwella presenoldeb a deilliannau addysgol;
- **Gwella darpariaeth addysgol:**
 - Darparu'r amodau a fydd yn galluogi datblygu cwricwlwm ehangach a mwy amrywiol er mwyn diwallu anghenion pobl ifanc yr ysgol yn well ac mewn ffyrdd a fydd yn hyfyw ac yn gynaliadwy dros y tymor hwy;
 - Gwella amrywiaeth ac ansawdd y cyfleusterau a'r adnoddau dysgu sydd ar gael er budd yr holl ddisgyblion;
 - Galluogi mwy o barhad cymorth ar gyfer grwpiau o ddisgyblion sy'n agored i niwed;

- Galluogi'r potensial ar gyfer arbedion ariannol o ran strwythurau staffio a phrynu gwasanaethau, sy'n cronni i ysgol fwy;
 - Ehangu'r amrywiaeth o weithgareddau allgyrsiol a thu allan i'r ysgol a'u datblygu mewn ffyrdd sy'n gynaliadwy dros y tymor hwy;
- **Gwella arweinyddiaeth a rheolaeth:**
 - Rhoi'r cyfle i'r pennaeth ddsbarthu tasgau arweinyddiaeth allweddol fel amddiffyn plant, llythrennedd, rhifedd, anghenion addysgol arbennig ac ati i fwy o staff ac ar draws cyfnodau addysg;
 - Creu cyfleoedd arweinyddiaeth i staff eraill, ac i eraill arbenigo mewn meysydd allweddol, a fydd yn gwella darpariaeth a deilliannau addysgol;
 - Rhoi mynediad i staff addysgu a chymorth i amrywiaeth ehangach o gyfrifoldebau:
 - Gwell rhagolygon gyrfa;
 - Gwell cydlynw cwricwlwm;
 - Y cyfle i addysgu ar draws ystod oedran ehangach ac ar draws gwahanol gyfnodau;
 - Amrywiaeth mwy o arbenigedd;
 - Gwell cyfleoedd i staff ryngweithio/gydgysylltu.

Beth yw'r achos addysgol ar gyfer creu ysgolion 3-19 oed?

Wrth ddod ag ysgolion at ei gilydd boed drwy uno, ffedereiddio neu glystyru anffurfiol, rhaid mai'r diben yw gwella addysgu a dysgu a deilliannau disgyblion. Gellir crynhoi manteision ysgolion 3-19 oed fel a ganlyn:

- Mae ethos cyffredin yn golygu nad oes yn rhaid i ddisgyblion addasu i ddiwylliant newydd wrth symud ysgol;
- Mae arddulliau cydlynol a chyson o addysgu a dysgu sy'n datblygu drwy'r blynyddoedd yn rhoi sefydlogrwydd i brofiadau dysgu disgyblion;
- System gynhwysfawr a chyffredin ar gyfer asesu, cofnodi ac olrhain cynnydd disgyblion drwy eu haddysg;
- Hyblygrwydd i ddarparu'r cwricwlwm priodol i unigolion beth bynnag fo'u hoedran;
- Mynediad cynyddol disgyblion i amrywiaeth o adeiladau ac ystafelloedd, cyfleusterau ac adnoddau dysgu arbenigol;
- Gall disgyblion ag anghenion ychwanegol gynnal perthnasoedd ag asiantaethau cynorthwyo drwy gydol eu gyrfa ysgol os bydd angen;
- Mae polisi presenoldeb ac ymddygiad cyffredin yn golygu bod arferion yn cael eu sefydlu a gwerthoedd yn cael eu deall o oedran cynnar;
- Gall rhieni barhau i gymryd mwy o ran yn addysg eu plant am nad oes rhaid iddynt sefydlu perthnasoedd newydd gyda staff.

Cryfder addysg pob oed yw parhad profiad addysgol sy'n negyddu'r "gostyngiadau" o ran perfformiad disgyblion wrth iddynt bontio. Mae ysgol 3-19 oed yn rhoi'r cyfle i ddarparu "pont" rhwng cyfnodau allweddol er mwyn creu pontio di-dor i ddisgyblion o ran cynllunio cwricwlwm, dysgu ac addysgu. Gall ganiatáu am rannu sylweddol o ran arbenigedd pwnc ac addysgeg cynradd yn enwedig ar draws cyfnodau allweddol 2 a 3.

Mae astudiaeth o'r ysgol beilot 3-19 oed yn Llanbedr Pont Steffan wedi tynnu sylw at y cwmpas a ddarperir gan ysgol pob oed ar gyfer sefydlu tîm unedig sengl o staff cymorth a chynorthwyrwyr cymorth dysgu arbenigol sy'n gweithio'n agos gyda gweithwyr proffesiynol iechyd, gofal cymdeithasol a gwasanaethau teuluoedd. Mae gan hyn y potensial i wella ymhellach y safonau gofal uchel a ddarperir i ddisgyblion a chanddynt amrywiaeth eang o anawsterau dysgu ychwanegol, anghenion cymdeithasol ac emosiynol. I lawer o blant ag anghenion penodol, mae'r continwwm gofal a chymorth a ddarperir gan yr ysgol yn bwysicach nag oedran penodol y disgybl dan sylw a cheir manteision amlwg o ran ymestyn y perthnasoedd rhwng athrawon ac oedolion eraill â rolau cymorth a disgyblion unigol ar draws y cyfnod pontio.

Mantais bwysig arall addysg i bob oed yw gallu cyflawni mwy o effeithiolrwydd drwy rannu adnoddau, a gallu targedu'r adnoddau hyn, boed hwy'n adnoddau ariannol, corfforol neu ddynol, at feysydd allweddol o wella ysgol. Ymhlith rhai o'r manteision a nodwyd mae:

- Darparu addysgu arbenigol yn CA2 neu ymestyn rhaglenni llythrennedd a rhifedd i CA3;
- Mynediad i ddisgyblion y cyfnod cynradd at gyfleusterau'r cyfnod uwchradd;
- Darparu cwmpas ar gyfer rhaglenni cyflymu;
- Datblygu Proffesiynol ar y Cyd;
- Cyfeirio adnoddau at ymyrryd yn gynnar;
- Cynllunio cwricwlwm ar y cyd;
- Rhannu offer, caledwedd, adeiladau ac ystafelloedd;
- Cynyddu'r ystod a'r gallu ac adnoddau ar gyfer dysgu allgyrsiol/ar ôl ysgol;
- Creu penodiadau gweinyddol cyffredin.

A fydd disgyblion cynradd ac uwchradd yn gorfod rhannu cyfleusterau ac adnoddau?

Mae angen pwysleisio na fyddai ysgol 3-19 oed yn arwain at blant ifanc yn rhannu meysydd chwarae neu amseroedd egwyl â disgyblion llawer yn hŷn. Ceir eisoes brotocolau diogelu llym sy'n cael eu dilyn pan fydd unrhyw ddisgyblion oed cynradd yn ymweld â safle uwchradd (cerdded mewn llinell gydag athrawon neu gynorthwyrwyr sy'n oedolion yn y blaen a'r cefn). Ar gampws Garth Olwg, mae disgyblion oed Cynradd hynaf (Blwyddyn 6) eisoes yn adeilad yr ysgol Uwchradd, a dyma fu'r achos am sawl blwyddyn ac mae'r trefniant hwn wedi gweithio'n dda, heb unrhyw anfanteision a ganfyddir. Mae trefniadau diogelu eraill yn cynnwys mynedfa ar wahân i'r disgyblion oed cynradd i'r adeilad ysgol Uwchradd, yn ogystal â thoiledau ar wahân i ddisgyblion oed cynradd.

Bydd y rhan fwyaf o ddisgyblion oedran cynradd yn derbyn y rhan fwyaf o'u gwersi yn adeilad arbenigol yr ysgol gynradd. Serch hynny, bydd yr holl ddisgyblion yn cael y cyfle i gael eu haddysgu yn yr ysgol uwchradd i ddatblygu eu sgiliau cwricwlaidd drwy'r defnydd o gyfleusterau arbenigol e.e. gwyddoniaeth a thechnoleg. Yn ogystal, bydd disgyblion y cyfnod uwchradd yn cael cyfleoedd dysgu yn y cyfnod cynradd yn enwedig yn ymwneud ag unrhyw weithgareddau galwedigaethol sy'n gysylltiedig â gofal a bodloni rhai o ofynion Bagloriaeth Cymru. Bydd y cyfleoedd dysgu hyn hefyd yn darparu cymorth i staff y cyfnod sylfaenol drwy

weithgareddau o'r fath, er enghraifft disgyblion blwyddyn 12 a 13 yn cynorthwyo disgyblion yr ysgol gynradd gyda'u darllen. Dyma'r achos yn Ysgol Llanhari, yr ysgol 3-19 gyntaf yn Rhondda Cynon Taf.

Beth fydd yr effaith ar yr ysgolion cynradd “partner” eraill yn y gymuned?

Bydd ysgolion cynradd partner/cysylltiedig eraill ym mhob cymuned hefyd yn cael budd o'r cynnig. Yn Llanbedr Pont Steffan, lle ceir trefniant tebyg, mae'r gwerthusiad peilot wedi tynnu sylw ar y ffaith bod yr ysgolion cynradd hyn wedi ceisio cryfhau eu perthynas a'u trefniadau pontio gyda chyfnod cynradd ac uwchradd yr ysgol 3-19 oed, er mwyn i'r disgyblion gael budd llawn o'r datblygiadau pob oed yn y dyfodol a sicrhau na fyddant o dan anfantais pan fyddant yn ymuno â'r ysgol newydd ym Mlwyddyn 7.

Beth yw effaith debygol y cynigion ar y disgyblion ysgol?

Gan fod y ddwy ysgol eisoes yn rhannu campws dysgu ac wedi'u lleoli ychydig fetrau oddi wrth ei gilydd, ni ddylai disgyblion ysgol sylwi ar lawer o newid o'u darpariaeth bresennol. Y prif newidiadau fydd gwella pontio rhwng cyfnodau addysgol a gwelliant yn ansawdd y ddarpariaeth addysgol, a dylai hyn gael effaith sylweddol ar berfformiad addysgol y disgyblion.

Gan nad yw'r naill ysgol yn adleoli i safle newydd, ni fydd unrhyw newidiadau i'r ddarpariaeth bresennol o ran cludiant rhwng y cartref a'r ysgol a bydd polisi'r Cyngor o ran cludiant am ddim i'r ysgol yn parhau. Mae dyletswydd statudol ar yr awdurdod lleol i ddarparu cludiant am ddim i ddysgwyr i'w hysgol addas agosaf os ydynt yn byw y tu hwnt i “bellter cerdded” diogel i'r ysgol honno. Mae'r term ysgol addas yn berthnasol i ddalgylch yr ysgol brif ffrwd neu ysgol/ddosbarth arbennig Cymraeg, Saesneg neu iaith ddeuol fel y bo'n briodol. Mae'r gyfraith yn ymwneud â “phellter cerdded” diogel wedi'i diffinio fel dwy filltir ar gyfer dysgwyr oedran ysgol gorfodol sy'n derbyn addysg gynradd a thair milltir i ddysgwyr oedran ysgol gorfodol sy'n derbyn addysg uwchradd.

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf wedi arfer y pwerau disgrisiwn a roddwyd iddo o dan ddarpariaethau Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 i wneud darpariaeth fwy hael i ddysgwyr fel y nodir isod:

- Mae'r maen prawf cymhwyster ar gyfer pellter cerdded i ddysgwyr sy'n derbyn addysg gynradd orfodol yn eu hysgol addas agosaf wedi'i osod ar 1½ milltir, yn hytrach na 2 filltir fel sy'n ofynnol gan y Mesur;
- Mae cludiant am ddim i'w hysgol addas agosaf, lle mae lleoedd ar gael, yn cael ei ddarparu i blant sy'n bodloni'r maen prawf 1½ milltir o ddechrau'r Cyfnod Sylfaen (dechrau tymor yr ysgol ar ôl eu pen-blwydd yn dair oed), yn hytrach nag o ddechrau addysg orfodol (dechrau tymor yr ysgol ar ôl eu pen-blwydd yn bump oed) fel sy'n ofynnol gan y Mesur.
- Mae'r maen prawf cymhwyster ar gyfer pellter cerdded i ddysgwyr sy'n derbyn addysg uwchradd orfodol yn eu hysgol addas agosaf wedi'i osod ar 2 filltir, yn hytrach na 3 milltir fel sy'n ofynnol gan y Mesur.

- Darperir cludiant am ddim i ddysgwyr ôl-16 oed sy'n bodloni'r meini prawf cymhwysra 2 filltir ar gyfer dwy flynedd ar ôl diwedd addysg orfodol, yn hytrach na hyd at ddiwedd addysg orfodol fel sy'n ofynnol gan y Mesur. Mae'r ddarpariaeth hon yn berthnasol i bresenoldeb amser llawn yn yr ysgol neu'r coleg sydd agosaf i gartref y dysgwr lle cynigir y cwrs astudio cymeradwy y mae'n dymuno ei ddilyn.
- Darperir cludiant am ddim i ddysgwyr i'w hysgol addas agosaf (fel y nodir uchod) yn unol â'u henwad crefyddol dewisol.
- Mae'r term ysgol addas yn berthnasol i ddalgylch yr ysgol brif ffrwd neu ysgol/ddosbarth arbennig Cymraeg, Saesneg, iaith ddeuol neu ysgol wirfoddol a gynorthwyr (ffydd) fel y bo'n briodol.

Mae Llywodraeth Cymru a'r Cyngor wedi mabwysiadu Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn a fynegir mewn saith nod craidd bod pob plentyn a pherson ifanc yn:

1. cael dechrau teg mewn bywyd;
2. derbyn amrywiaeth cynhwysfawr o gyfleoedd dysgu ac addysgu;
3. mwynhau'r iechyd gorau posib heb gael eu cam-drin, eu herlid na'u hecsbloetio;
4. gallu cymryd rhan mewn gweithgareddau chwarae, hamdden, chwaraeon a diwylliannol;
5. lleisio eu barn, yn cael eu trin â pharch, ac y cydnabyddir eu hil a'u hunaniaeth ddiwylliannol;
6. cael cartref diogel a chymuned sy'n cefnogi lles corfforol ac emosiynol;
7. peidio â bod yn ddifreintiedig oherwydd tlodi.

Rydym o'r farn y bydd y cynnig hwn o fudd i'r plant a fydd yn mynd i'r ysgol pob oed newydd yn unol â'r saith nod craidd a nodwyd uchod.

Beth yw effaith debygol y cynnig ar staff yr ysgolion?

Ar gyfer y newidiadau hyn, bydd y ddwy ysgol sy'n ymwneud â'r cynnig yn cau a chaiff ysgol newydd ei hagor gyda corff llywodraethu newydd. Os bydd y cynnig yn mynd rhagddo, bydd angen penodi corff llywodraethu dros dro ar gyfer y cyfnod interim hyd nes y bydd yr ysgol newydd yn agor.

Bydd y corff llywodraethu dros dro yn penodi pennaeth newydd, ac wedyn bydd yn llunio ac yn cynnig y strwythurau arweinyddiaeth, rheoli a staffio ar gyfer yr ysgol newydd. Mae'r Cyngor yn argymhell os caiff y cynnig ei dderbyn yna dylai corff llywodraethu dros dro'r ysgol newydd "glustnodi" ar gyfer recriwtio, yr holl swyddi addysgu a staff cysylltiedig i staff yn yr ysgolion presennol i ddechrau.

Mae gan y Cyngor bolisiâu a gweithdrefnau Adnoddau Dynol sefydledig sy'n rhoi sicrwydd i staff a chyflogwyr ynghylch rheoli newid sefydliadol, fel y dangosir gan y newidiadau trefniadaeth ysgol diweddar yn Aberdâr, Tonypany, Porth a Thonyrefail.

Beth yw anfanteision y cynnig hwn?

Wrth ad-drefnu ysgolion bydd peth aflonyddwch ac ansicrwydd yn anochel am gyfnod, er bod profiad yn dangos nad oes rhaid i hyn fod yn ormodol ac nad yw addysg y plant yn dioddef. Mae anfanteision y cynnig a sut y gall y Cyngor a'r ysgol reoli'r risgiau hyn fel a ganlyn:

Anfanteision	Rheoli Risg
Efallai y bydd yn well gan rai rhieni anfon eu plentyn i ddwy ysgol yn hytrach nag un ysgol pob oed. Mae ysgolion 3-19 oed yn gysyniad newydd mewn darpariaeth addysg i lawer o rieni ac efallai y bydd pryderon.	Gallai ffactorau fel apêl campws ysgol modern gyda'r cyfleusterau addysg diweddaraf a chluantiant am ddim (lle y bo'n gymwys) fod yn ystyriaethau pwysig i lawer wrth wneud eu dewis. Mae'r cynllun peilot 3-19 oed yn Llanbedr Pont Steffan wedi'i werthuso'n annibynnol ac ystyrir ei fod yn llwyddiant. Mae Ysgol Llanhari yn ysgol 3-19 hefyd ac mae'r adborth gan rieni wedi bod yn gadarnhaol iawn. Mae awdurdodau lleol eraill yn mabwysiadu dull tebyg ar draws Cymru, Lloegr a'r Alban.
Bydd goblygiadau staffio, er enghraifft, bydd angen un Pennaeth yn unig. Bydd staff yn pryderu am ddiogelwch eu swyddi.	Bydd y corff llywodraethu dros dro, cyn gynted â phosibl, pan fydd y gweithdrefnau statudol wedi'u cwblhau, yn mynd i'r afael â'r materion staffio. Yn ymarferol mae cyrff llywodraethu yn ceisio sicrhau cymaint o barhad â phosibl o ran staffio yn y sefyllfaoedd hyn.

Er gwaethaf yr anfanteision hyn, mae'r Cyngor o'r farn bod manteision addysgol y cynnigion yn gwrthbwysio effaith tymor byr y newidiadau ar gyfer disgyblion a rhieni.

Pa opsiynau amgen a ystyriwyd?

Prin iawn yw'r opsiynau amgen y gellid eu hystyried yn yr achos hwn.

Opsiynau	Manteision	Anfanteision
(i) - Cadw'r sefyllfa bresennol	<ul style="list-style-type: none"> • Dim buddsoddiad cyfalaf yn ofynnol gan y Cyngor; • Dim tarfu ar y disgyblion, y rhieni a'r staff; • Dim effaith ar y cludiant rhwng y cartref a'r ysgol; • Mae gan yr ysgolion draddodiad cryf ac maent yn cael eu cefnogi'n dda yn y cymunedau lleol. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nid yw'n mynd i'r afael â'r angen i leihau nifer uchel y lleoedd gwag yn yr ysgol Uwchradd a niferoedd dros y capasiti yn yr ysgol Gynradd, yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru; • Pontio ffurfiol rhwng CA2 a CA3 yn ofynnol o hyd.
(ii) – Ffedereiddio'r ddwy ysgol o dan un corff llywodraethu, ond gyda dau bennaeth	<ul style="list-style-type: none"> • Byddai darpariaeth addysg yn parhau fel y mae ar hyn o bryd; • Cyfleoedd ar gyfer rhannu 	<ul style="list-style-type: none"> • Nid yw'n mynd i'r afael â'r angen i leihau nifer uchel y lleoedd gwag yn yr ysgol Uwchradd a niferoedd

Opsiynau	Manteision	Anfanteision
	<p>arbenigedd staff ac arfer da;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarfu lleiaf posibl i ddisgyblion, rhieni a staff; • Dim effaith ar y cludiant rhwng y cartref a'r ysgol. 	<p>dros y capasiti yn yr ysgol Gynradd, yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pontio ffurfiol rhwng CA2 a CA3 yn ofynnol o hyd. • Ni fydd arbedion ariannol yn cael eu cyflawni
(iii) Creu ysgol pob oed 3 – 16 oed ar y campws presennol, gyda ddarpariaeth y 6 ^{ed} dosbarth yn cael ei darparu mewn man eraill	<ul style="list-style-type: none"> • Dileu rhai lleoedd gwag yn yr ysgol Uwchradd, gan ddefnyddio'r lle capasiti dros ben i ddarparu lleoedd Cynradd Cyfrwng Cymraeg ychwanegol, y mae tystiolaeth o alw cynyddol amdanynt; • Galluogi'r disgyblion cynradd ac uwchradd i rannu cyfleusterau arbenigol, fel cyfleusterau chwaraeon; • Gwella'r pontio rhwng CA2 a 3; • Yn rhoi gwell cyfle i'r ysgol ddarparu cwricwlwm priodol i bob disgybl; • Cyflawni arbedion refeniw y gellir eu hailfuddsoddi yn y system ysgol 	<ul style="list-style-type: none"> • Mae ysgolion 'pob oed' yn gysyniad newydd yn Rhondda Cynon Taf, a bydd gan rieni bryderon ynghylch yr hyn sy'n fodel cymharol newydd a heb ei brofi o ddarpariaeth addysg • Bydd yn rhaid i ddisgyblion deithio pellteroedd hir i gael mynediad i ddarpariaeth Cyfrwng Cymraeg ôl-16, naill ai yn YG y Cymer neu Ysgol Llanhari (sydd â 6^{ed} dosbarth bach iawn). • Bydd dileu'r 6^{ed} dosbarth yn creu hyd yn oed mwy o leoedd dros ben yng Ngarth Olwg
(iv) – Y Model sy'n cael ei Gynnig – ysgol pob oed 3 – 19 ar y campws presennol	<ul style="list-style-type: none"> • Dileu lleoedd gwag yn yr ysgol Uwchradd, gan ddefnyddio'r capasiti dros ben i ddarparu lleoedd Cynradd Cyfrwng Cymraeg ychwanegol, y mae tystiolaeth o alw cynyddol amdanynt; • Galluogi'r disgyblion cynradd ac uwchradd i rannu cyfleusterau arbenigol, fel cyfleusterau chwaraeon; • Gwella'r pontio rhwng CA2 a 3; • Yn rhoi gwell cyfle i'r ysgol ddarparu cwricwlwm priodol i bob disgybl; • Cyflawni arbedion refeniw y gellir eu hailfuddsoddi yn 	<ul style="list-style-type: none"> • Mae ysgolion 3-19 oed yn gysyniad newydd yn Rhondda Cynon Taf, a bydd gan rieni bryderon ynghylch yr hyn sy'n fodel cymharol newydd a heb ei brofi o ddarpariaeth addysg;

Opsiynau	Manteision	Anfanteision
	y system ysgol	

Mae'r opsiynau (i, ii a iii) uchod wedi'u hystyried gan y Cyngor ac maent wedi'u diystyru a'r opsiwn a ffefrir, (iv), yw'r hyn a gynigir yn y ddogfen ymgynghori hon.

3. Asesiadau o'r Effaith ar y Gymuned, Cydraddoldeb a'r Gymraeg

Fel y nodwyd yng Nghod Trefniadaeth Ysgolion Llywodraeth Cymru, mae'n ofyniad cyhoeddi Asesiadau o'r Effaith ar y Gymuned, Effaith ar y Gymraeg ac Effaith ar Gydraddoldeb. Atodir yr Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg yn Atodiad 1. Mae'r Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned a'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb wedi'u llunio fel dogfennau ar wahân ac maent ar gael ar wefan y Cyngor drwy ddefnyddio'r ddolen ganlynol <http://www.rctcbc.gov.uk/CY/GetInvolved/Consultations/Schoolconsultations.aspx> Bydd effaith gyffredinol yr holl gynigion a amlinellir yn y ddogfen hon yn niwtral; caiff unrhyw gyfleusterau a gynigir yn yr ysgolion ar hyn o bryd, fel clybiau ar ôl ysgol a brecwast eu cadw a gobeithio y byddant yn cael eu gwella a'u hymestyn. Mae'r effaith ar y Gymraeg yn un gadarnhaol, o ran y bydd yn darparu lleoedd Ysgol Gynradd Cyfrwng Gymraeg ychwanegol mewn ardal lle ceir tystiolaeth o alw cynyddol am ddarpariaeth o'r fath.

4. Trefniadau Derbyn

Caiff derbyniadau i'r ysgol newydd, i ddisgyblion rhwng 3 – 16 oed, eu rheoli gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf, fel yr Awdurdod Derbyn yn unol â Chod Derbyniadau Ysgol Llywodraeth Cymru. Amlinellir Polisi Derbyn y Cyngor ar gyfer yr holl ysgolion a gynhelir yn y llyfryn derbyn "Dechrau'r Ysgol" a baratowyd gan y Cyngor. Mae derbyniadau i'r chweched dosbarth yn cael eu rheoli gan yr ysgolion unigol. Mae'r ddwy ysgol a gynhwysir yn y cynigion hyn yn ysgolion Cymunedol, a gynhelir gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf.

Caiff niferoedd derbyn ar gyfer yr ysgol newydd arfaethedig eu cyfrifo a'u cyhoeddi pan fydd yr ymgynghoriad ar y cynnig hwn wedi'i gwblhau ac os cytunir bod angen cyhoeddi hysbysiad statudol. Disgwylir y bydd y nifer derbyn oedran Cynradd yn cynyddu, o'i ffigur presennol o 45 fesul grŵp blwyddyn i o leiaf 52. Gallai hyn gynyddu ymhellach yn y dyfodol os bydd y galw am leoedd yn parhau i godi o'r tu mewn i'r dalgylch. Bydd y nifer derbyn Uwchradd yn lleihau yn unol â hynny (184 fesul grŵp blwyddyn ar hyn o bryd), ond rhaid pwysleisio y bydd niferoedd derbyn yn sicrhau bod lleoedd ysgol digonol ar gael i ateb y galw presennol a'r galw a ragwelir am leoedd ysgol yn nalgylchoedd yr ysgolion presennol.

5. Tir ac Adeiladau

Os caiff y cynigion a amlinellir yn y ddogfen hon eu gweithredu, ni fydd unrhyw newid i'r safle, adeiladau a chyfleusterau presennol ar Gampws Garth Olwg oherwydd ni fydd newidiadau yn ofynnol er mwyn gweithredu'r cynigion.

6. Adeiladau ac ystafelloedd

Bydd yr adeiladau a'r ystafelloedd sydd ar gael i ddisgyblion o bob oedran yr un peth ag ydynt ar hyn o bryd; yr unig wahaniaeth fydd oherwydd bydd yr ysgol newydd yn endid unigol, bydd y pennaeth a'r corff llywodraethu yn gallu defnyddio'r adeiladau a'r ystafelloedd yn y ffordd orau er mwyn ateb y galw am leoedd ac er budd plant o bob ystod oedran a fydd yn mynd i'r ysgol.

7. Gwybodaeth am yr Ysgolion

Dangosir yr ysgolion a gynhwysir yn y cynnig a nifer y disgyblion dros y pum mlynedd diwethaf isod. Ceir nifer y disgyblion o'r cyfrifiad ysgolion blynyddol ar lefel disgyblion (CYBLD) statudol sy'n gorfod cael ei gynnal ym mis Ionawr bob blwyddyn.

Ysgol	Math o ysgol	Ystod oedran	Capasiti'r Ysgol 2017	Ionawr 2013	Ionawr 2014	Ionawr 2015	Ionawr 2016	Ionawr 2017	% Lleoedd Dros Ben Ionawr 2017
YGG Garth Olwg *	Cynradd	3 - 11	324	292	294	286	283	302	6.8%
YG Garth Olwg	Uwchradd	11-19	1106	825	818	801	807	803	27.4%

*Noder: Mae'r ffigurau yn y tabl uchod yn eithrio disgyblion meithrin

Dangosir nifer y disgyblion meithrin isod:

Ysgol	Lleoedd Meithrin	Ionawr 2013	Ionawr 2014	Ionawr 2015	Ionawr 2016	Ionawr 2017
YGG Garth Olwg	46	45	39	45	44	53

Dangosir nifer y disgyblion chweched dosbarth isod:

Ysgol	Ionawr 2013	Ionawr 2014	Ionawr 2015	Ionawr 2016	Ionawr 2017
YG Garth Olwg	139	148	134	133	127

Rhagamcanion disgyblion

Dros y pum mlynedd nesaf mae'r rhagamcanion disgyblion ar gyfer y pum ysgol, a gyfrifir yn unol â chanllawiau a gyhoeddir gan Lywodraeth Cymru, fel a ganlyn. Mae'r rhagamcanion yn ystyried tueddiadau blaenorol ynghyd â newidiadau demograffig a ragwelir. Mae'n bwysig nodi na all hyn ystyried unrhyw wyriadau heb eu rhagweld mewn tueddiadau lleol.

Ysgol	Capasiti'r ysgol 2017 (gan gynnwys Meithrin)	Ionawr 2018	Ionawr 2019	Ionawr 2020	Ionawr 2021	Ionawr 2022	% lleoedd dros ben ym mis Ionawr 2022
YGG Garth Olwg *	370	367	368	364	366	377	-2%
YG Garth Olwg	1106	802	806	843	859	849	23.2%

Sylwer: Mae'r ffigurau yn y tabl uchod yn cynnwys disgyblion meithrin

Cyflwr yr ysgolion presennol

Comisiynwyd arolygon cyflwr adeiladau gan Lywodraeth Cymru ar y ddwy ysgol a'u cynnal gan EC Harris ym mis Ionawr 2010. Mae canlyniadau'r arolwg fel a ganlyn:

Ysgol	Canlyniad Arolwg Cyflwr Adeiladau	Canlyniad yr Arolwg Addasrwydd
YGG Garth Olwg	A	A
YG Garth Olwg	A	A

Mae Categori A ar gyfer cyflwr adeilad yn golygu bod yr adeilad mewn cyflwr da, yn perfformio fel y bwriedir ac yn gweithredu'n effeithlon.

Mae Categori A ar gyfer addasrwydd yn golygu bod gan yr ysgol gyfleusterau da sy'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a llesiant.

Ansawdd a safonau

Arolygiadau Estyn

Fel rhan o raglen genedlaethol o arolygu ysgolion, mae Estyn yn arolygu pob ysgol yng Nghymru. Cafodd YGG Garth Olwg ei harolygu ddiwethaf ym mis Ionawr 2011; cafodd YG Garth Olwg ei harolygu ddiwethaf ym mis Mai 2013. Dyma farn gyffredinol y timau arolygu:

Ysgol	Dyddiad Arolygu	Barn - Perfformiad Presennol	Barn - Rhagolygon ar gyfer Gwella
YGG Garth Olwg	Ionawr 2011	Da	Da
YG Garth Olwg	Mai 2013	Digonol	Da

O ganlyniad i farn ddigonol ar gyfer perfformiad presennol, cafodd YG Garth Olwg ei gosod yn y categori lle'r oedd yn ofynnol iddi gael ei monitro gan Estyn. Fodd bynnag, cynghorwyd yr ysgol ym mis Tachwedd 2015 y barnwyd iddi wneud cynnydd da o ran y mater allweddol ar gyfer gweithredu yn codi o'r arolygiad a'i bod o ganlyniad i hynny wedi'i dileu o'r rhestr o ysgolion sydd angen eu monitro gan Estyn.

Catégorieiddio gan y consortiwm

Ers mis Medi 2012, mae Gwasanaethau Gwella Ysgolion y Cyngor wedi'u darparu gan Gonsortiw m Canolbarth y De, gwasanaethau gwella ysgolion rhanbarthol ar gyfer pum awdurdod lleol Pen-y-bont ar Ogwr, Caerdydd, Merthyr Tudful, Rhondda Cynon Taf a Bro Morgannwg. Ers 2014, mae ysgolion yn cael eu graddio fel rhai sydd naill ai'n Wyrdd, Melyn, Ambr neu Goch mewn perthynas â'u safonau. Mae'r Consortiw m yn categoreiddio perfformiad pob ysgol yn y rhanbarth ac o'r farn bod:

YGG Garth Olwg yn ysgol 'Werdd', y lefel uchaf y gall ei chyrraedd. Mae'r raddfa hon yn golygu bod gan yr ysgol hanes o gynnal lefel uchel o ddeilliannau dysgwyr, mae'n dangos gwytnwch ar bob lefel ac yn cael ei herio i symud ymlaen tuag at ragoriaeth neu gynnal rhagoriaeth.

Mae YG Garth Olwg yn ysgol 'Felen'. Mae hyn oherwydd bod gan yr ysgol lawer o gryfderau, gyda thystiolaeth o weithgareddau hunanwella sydd wedi cael effaith ar well deilliannau i ddisgyblion. Mae hunanwerthuso yn gadarn ac yn werthusol ac yn nodi'r meysydd priodol ar gyfer datblygu'.

Deilliannau addysgol

Deilliannau Cyfnod Allweddol 5

Mae'r tablau canlynol yn nodi'r canlyniadau CA5 ar gyfer 2016 a 2017:

Ysgol	2016				2017*			
	Nifer ar y Gofrestr	Nifer sy'n nodi swm sy'n cyfateb i 2 Safon Uwch	% sy'n nodi swm sy'n cyfateb i 2 Safon Uwch a gyflawnodd y trothwy Lefel 3	Sgôr bwyntiau ehangach gyfartalog	Nifer ar y Gofrestr	Nifer sy'n nodi swm sy'n cyfateb i 2 Safon Uwch	% sy'n nodi swm sy'n cyfateb i 2 Safon Uwch a gyflawnodd y trothwy Lefel 3	Sgôr bwyntiau ehangach gyfartalog
YG Garth Olwg	53	44	95.45%	718.6	43	42	97.6%	l'w chadarnhau

Sylwer - * - data dros dro heb eu dilysu gan yr ysgol

Mae'r Trothwy Lefel Tri yn cael ei gyflawni gan ddisgyblion drwy basio'r hyn sy'n cyfateb i ddwy Safon Uwch neu ragor ac mae hyn yn cynnwys cymwysterau BTEC. Mae'r tablau isod yn nodi perfformiad y disgyblion chweched dosbarth dros y ddwy flynedd ddiwethaf ar gyfer pob un o'r prif gymwysterau a safwyd yn CA5.

O'r myfyrwyr chweched dosbarth hynny a astudiodd Safon Uwch, mae'r perfformiad arholiad dros y ddwy flynedd ddiwethaf wedi'i nodi isod:

Ysgol	2016			2017				
	Nifer yr ymgeiswyr	%A*-E	%A*-C	%A*-A	Nifer yr ymgeiswyr	%A*-E	%A*-C	%A*-A
YG Garth Olwg	108	90.74	65.74	12.04	111	98.2	72.97	24.32

Canlyniadau CBAC yn unig

O'r myfyrwyr chweched dosbarth hynny a astudiodd gymwysterau BTEC, mae'r perfformiad dros y ddwy flynedd ddiwethaf wedi'i nodi isod:

Ysgol	2016		2017	
	Nifer yr ymgeiswyr BTEC	% Cyfradd lwyddo	Nifer yr ymgeiswyr BTEC	% Cyfradd lwyddo
YG Garth Olwg	7	86%	4	100%

Data dros dro a roddwyd gan yr ysgol

O'r myfyrwyr chweched dosbarth hynny a astudiodd Fagloriaeth Cymru (BC) mae'r perfformiad dros y ddwy flynedd ddiwethaf wedi'i nodi isod:

Ysgol	2016		2017	
	Nifer yr ymgeiswyr BC	% Cyfradd lwyddo	Nifer yr ymgeiswyr BC	% Cyfradd lwyddo
YG Garth Olwg	31	93.5%	24	92%

Data dros dro a roddwyd gan yr ysgol

Deilliannau Cyfnod Allweddol 4

Pynciau	YG Garth Olwg	
	2016	2017
Trothwy Lefel 1	100%	100%
Trothwy Lefel 2	99.22%	77.4%
Trothwy Lefel 2 gan gynnwys Saesneg/Cymraeg a Mathemateg	67.97%	67.7%
Dangosydd Pynciau Craidd	67.19%	66.9%
Sgôr bwyntiau ehangach gyfartalog wedi'i chapio	374.89	I'w chadarnhau

Mae ffigurau 2017 yn rhai dros dro yn seiliedig ar ddata o'r ysgol.

Presenoldeb

Nodir presenoldeb y disgyblion yn yr ysgolion dros y tair blynedd diwethaf isod:

Canran y sesiynau hanner diwrnod yr aed iddynt gan ddisgyblion oedran ysgol statudol yn ystod y flwyddyn academiaidd						
Ysgol	2015	2015 Chwarter Meincnod	2016	2016 Chwarter Meincnod	2017	2017 Chwarter Meincnod

Canran y sesiynau hanner diwrnod yr aed iddynt gan ddisgyblion oedran ysgol statudol yn ystod y flwyddyn academaidd						
Ysgol	2015	2015 Chwarter Meincnod	2016	2016 Chwarter Meincnod	2017	2017 Chwarter Meincnod
YGG Garth Olwg	96.3	2	96.2	2	Ddim ar gael eto	Ddim ar gael eto
YG Garth Olwg	94.5	2	94.4	3	94.3	Ddim ar gael eto

Gwybodaeth ariannol

	YG Garth Olgw (Presennol)	YGG Garth Olgw (Presennol)	Ysgol 3 – 19 newydd (Dyfodol)	Arbedion Refeniw
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyllideb Refeniw Flynyddol yn seiliedig ar gyllideb 2017/18	3,201	1,054	4,211	44

Sylwer: Arbedion refeniw i'w hailfuddsoddi yn y system ysgol.

8. Beth yw'r broses statudol o gau ysgolion ac agor ysgol newydd?

Gwneir y Cod ar Drefniadaeth Ysgolion ("Y Cod") o dan Adrannau 38 a 39 Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013. Daeth y Cod i rym ar 1 Hydref 2013 ac mae'n berthnasol mewn perthynas â'r holl gynigion ysgol a gyhoeddwyd drwy hysbysiad statudol ar ôl y dyddiad hwnnw. Rhaid i gynigion i gau ysgolion ac agor ysgol newydd ddilyn y broses ganlynol:

1. Bydd Cabinet y Cyngor yn ystyried y Cod ac yn awdurdodi ymgynghoriad ar y newidiadau i'r ysgolion;
2. Ar ddechrau'r cyfnod ymgynghori **rhaid** i'r Cyngor ddarparu dogfen ymgynghori i ymgynghoreion a rhoi o leiaf 42 diwrnod iddynt ymateb, gydag o leiaf 20 o'r diwrnodau hyn yn ddiwrnodau ysgol. Os bydd y Cyngor o'r farn ei bod yn briodol cynhelir cyfarfodydd gyda rhanddeiliaid yn ystod y cyfnod ymgynghori;
3. Caiff sylwadau ymgynghori eu coladu a'u crynhoi gan y Cyngor. Caiff y crynodeb hwn ynghyd ag ymatebion swyddogion y Cyngor eu cyhoeddi mewn adroddiad ymgynghori o fewn 13 wythnos i ddiwedd y cyfnod ymgynghori a'u cyflwyno i Gabinet y Cyngor er mwyn eu hystyried;
4. Bydd Cabinet y Cyngor yn penderfynu a ddylid bwrw ymlaen gyda'r newidiadau o fewn 26 wythnos i ddiwedd y cyfnod ymgynghori. Os mai'r penderfyniad yw bwrw ymlaen, cymerir Cam 5. Os bydd opsiwn newydd yn dod i'r amlwg yn ystod yr ymgynghoriad y bydd Cabinet y Cyngor yn dymuno ei ystyried, ailadroddir Camau 1-3;

5. Cyhoeddir hysbysiad statudol gan ddarparu cyfnod hysbysu 28 diwrnod ar gyfer gwrthwynebiadau. **Rhaid** i'r hysbysiad gael ei gyhoeddi ar ddiwrnod ysgol a chyda 15 diwrnod ysgol (heb gynnwys y diwrnod cyhoeddi) yn y cyfnod hysbysu;
6. Os derbynnir gwrthwynebiadau, **rhaid** i'r Cyngor gyhoeddi adroddiad gwrthwynebu gan roi crynodeb o'r gwrthwynebiadau a'u hymatebion iddynt cyn diwedd 7 diwrnod gan ddechrau gyda diwrnod penderfyniad yr awdurdod lleol o ran a ddylid bwrw ymlaen gyda'r cynigion;
7. Rhaid i Gabinet y Cyngor benderfynu cyhoeddi ei benderfyniad ar y cynigion o fewn 16 wythnos i ddiwedd y cyfnod gwrthwynebu;

Os bydd y cynigion yn cael eu cymeradwyo dylent gael eu gweithredu yn unol â'r dyddiad a roddir yn yr hysbysiad statudol, neu unrhyw ddyddiad a addaswyd ar ôl hynny.

Atodiad 1

Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg

Rhaid nodi bod y ddwy ysgol a gynhwysir yn y cynnig hwn yn ysgolion Cyfrwng Cymraeg llawn, lle mae'r holl ddarpariaeth addysg yn cael ei darparu drwy gyfrwng y Gymraeg yn unig. Ni fydd hyn yn newid os cytunir ar y cynigion hyn; bydd yr ysgol 'pob oed' 3 – 19 newydd yn gwneud yr un ddarpariaeth iaith yn union â'r ddwy ysgol a fydd yn cau. Ni wneir unrhyw ddarpariaeth ysgol amgen, bydd gan yr ysgol newydd yr un disgyblion ac yn defnyddio'r un cyfleusterau ysgol, y ddau safle ac adeiladau fel ar hyn o bryd. Bydd unrhyw ddarpariaeth allgyrsiol neu ychwanegol ar gyfer disgyblion, fel clybiau brechwast a chlybiau ar ôl ysgol a ddarperir ar hyn o bryd yn parhau yn yr ysgol newydd hefyd, ni wneir unrhyw newidiadau o gwbl.

Mae'r ddwy ysgol wedi'u lleoli ar Gampws Dysgu Gydol Oes Garth Olwg ar hyn o bryd, sydd hefyd yn cynnwys canolfan dysgu gydol oes, llyfrgell gyhoeddus a meithrinfa ddydd (a weithredir gan Fudiad Meithrin ac sy'n cynnig darpariaeth cyn ysgol cyfrwng Cymraeg), yn ogystal â'r ysgolion Cynradd ac Uwchradd. Bydd yr holl gyfleusterau y tu allan i'r ysgolion sy'n rhannu'r campws ar hyn o bryd yn parhau hefyd.

Mae'r ganolfan dysgu gydol oes yn rhannu rhai cyfleusterau â'r ysgol uwchradd ar hyn o bryd. Ni fydd creu'r ysgol newydd yn effeithio ar weithrediad hyn. Bydd eu cysylltiadau â'r ysgol yn parhau. Byddant hefyd yn parhau i gynnig llw o gyrsiau i'r cyhoedd, sy'n cynnwys llawer o gyrsiau drwy gyfrwng y Gymraeg.

Y prif newid i'r ddarpariaeth ysgol fydd y modd y caiff ei rheoli, gyda dim ond un strwythur arweinyddiaeth a rheoli yn lle'r ddau sydd ganddi ar hyn o bryd. Bydd bod yn un ysgol sengl, 'pob oed' yn galluogi'r safle a'r cyfleusterau i gael eu rheoli fel un endid sengl, ac felly'n rhoi mwy o hyblygrwydd o ran sut mae'r adeiladau'n cael eu defnyddio a lle mae disgyblion yn cael adeilad a dosbarthiadau ac yn cael eu haddysgu. Mae'r data disgyblion a ddarperir yn yr adroddiad hwn yn dangos yn glir y galw presennol ac wedi'i ragweld ar gyfer lleoedd ysgol Gynradd Gymraeg yn nalgylch presennol yr ysgol yn codi y tu hwnt i'r capasiti a gyhoeddwyd ar gyfer YGG Garth Olwg o fewn 5 mlynedd. Ar yr un pryd, mae gan YG Garth Olwg dros 300 o leoedd gwag ar hyn o bryd ac er bod disgwyl i hyn leihau yn y 5 mlynedd nesaf i 257 o leoedd gwag, mae'r ffigur hwn yn dal i gynrychioli dros 23% o gyfanswm capasiti'r ysgol Uwchradd. Mae plant ysgol gynradd eisoes wedi'u lleoli yn yr ysgol Uwchradd, yn sgil cyfyngiadau ffisegol eu hadeilad. Mae'r trefniant hwn wedi bod ar waith am sawl blwyddyn gyda dosbarth arall o blant ysgol gynradd wedi'u hadleoli i adeilad yr ysgol uwchradd ym mis Medi 2017. Bydd ymestyn y broses hon o adleoli dosbarthiadau a rheoli'r ysgol fel darpariaeth sengl, 'pob oed' yn rhoi mwy o hyblygrwydd i'r Pennaeth a'r corff llywodraethu ailstrwythuro'r ysgol a defnyddio'r adeiladau'n fwy priodol ac yn effeithiol; bydd hyn yn caniatáu iddynt gynyddu'r capasiti ar gyfer disgyblion oed Cynradd i ateb y galw a gydnabyddir am leoedd, ac ar yr un pryd yn dileu'r capasiti dros ben sy'n bodoli ar hyn o bryd yn yr adeilad ysgol Uwchradd. Mae hon yn ffordd gost effeithiol ac effeithlon iawn o ddarparu'r lleoedd ychwanegol ar gyfer Addysg Gynradd Cyfrwng Cymraeg ac mae'n glir bod angen y rhain yn yr ardal hon.

Ffurflen Ymateb i'r Ymgynghoriad

Er mwyn helpu'r Cyngor i ddod i benderfyniad, byddai'n ddefnyddiol iawn pe gallech ateb y cwestiynau canlynol. Dylid dychwelyd holiaduron wedi'u llenwi at:

Y Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes

Tîm Ysgolion yr 21^{ain} ganrif

Tŷ Trevithick

Abercynon

CF45 4UQ

neu drwy ffacs i 01443 744201, neu anfonwch neges e-bost i schoolplanning@rctcbc.gov.uk

Y Cynnig

Creu ysgol 'pob oed' ar Gampws Garth Olwg, ar gyfer plant rhwng 3 a 19 oed, drwy gau YGG Garth Olwg ac YG Garth Olwg

1. A ydych chi'n cytuno â'r cynnig? Ydw Nac ydw Ddim yn siŵr

Rhowch wybod i ni beth yw'r rhesymau dros eich dewis

2. Nodwch unrhyw farn neu bwyntiau amgen yr hoffech iddynt gael eu hystyried (atodwch daflenni ychwanegol os oes angen)
-
-
-

3. Nodwch pwy ydych chi (e.e. rhiant disgybl yn yr ysgol a enwyd, llywodraethwr yn yr ysgol a enwyd ac ati)
-
-
-

4. Enw (dewisol)
-
-
-

5. Rhowch fanylion cyswllt os hoffech gael eich hysbysu am gyhoeddi'r adroddiad ymgynghori
-
-
-

Diolch am roi o'ch amser i lenwi'r holiadur hwn

Anfonwch yr holiaduron wedi'u cwblhau i'r cyfeiriad uchod erbyn 29 Rhagfyr 2017 fan bellaf